

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Az élet művészete.

Földi ember kevéssel beéri
Vágyait ha kevesebbre méri.

Arany

Tulajdonképpen úgy kellene mondanunk, hogy az élés művészete, vagyis annak tudása: hogyan éljünk okosan, szépen, békességben, lelki nyugalomban. De hát hagyjuk a kifejezésekkel való disztinzióvalást és térjünk dologra.

Az élet művészete! Hát művészet az hogy ha úgy irányítom életem folyását, hogy gond nélkül, a világgal és magammal szép, derült harmóniában haladjak életem útján? Bizony művészet. De olyan a mit mindenki megtanulhat, a minek tehetősége velünk születik s a mely tehetőséggel megáldva, elérhetjük a nyugodt, a gond nélkül való élet szép ideálját. Nem kell hozzá más, mint önismeret, szigorú önbizalmat és, a — kétszerkettő.

Mert miért beteg, miért vérzik száz meg ezernyi sebtől a magyar társadalom? Nem más ennek az oka, mint az, hogy a társadalom tagjai az élet viszontagságaival nem tudnak megbirkózni és, hogy egy kevésbé nagyszerű hasonlatot mondjak ki vannak szolgáltatva a változandó széles sors forgatagának, mely a gyöngye tehetetlen, testben. lélekben beteg embert a sirba sújtja.

De hát mi kell ahhoz, hogy elérjük, hogy készen találjon bennünket az élet minden változásai között baj, gond, csa-

pás, szerencse egyaránt? Hogy ne törjön össze a sorscsapás és ne szédítsen el, ne kábítson meg a szerencse.

A házasságnál kezdem, ez lévén alapja a társadalomnak.

Ne házasodom spekulációra, Ósdi ember vagyok. Nem mondok azt, mint mondja annyi más: No, most már itt az ideje, hogy megházasodjam, mert a világi jókkal jóllaktam, a mi kis vagyonom volt, azt a cigány, pezsgő, kártya, elnyelte a korcsmai konyhát is meguntam, ergo — kurizáljunk; ezt a leányt ajánlották, igen szép a hozománya, az adósságra is futja, marad is elég — és elkezd modern ifjú barátuuk szerelmes lenni a kiválasztott „áldozatba“, hazudja ezt a szent érzelmét áltatja önmagát és áldozatait s a vége — a modern házasság.

Eredmény: hamaros kiábrándulás az adóságok kifizetése után, újra kezdése s régi életmódnak, az asszony elhidegülése, pletykák, hűtlenség mindkét részről s való pör s boldogtalanság egy egész hosszú életen át.

Nem így teszek én, mert azt tartom, hogy a legértékesebb hozomány egy munka szerető, nemes érzésű, a szó igaz értelmében vett derék embernek a tiszta, a hű leányszív, mely minden baj, gond között is megmaranyozza a hű, az odaadó szerelem derűjével az életet.

Tehát megházasodott az én példában fölhozott másik egyén, a mi derék ifjú barátunk, a szive szerint.

Van neki — köztisztviselő lévén —

1200 frt. fizetése és 280 forint, néhány száz forint pedig egyéb mellékjövödelme. Szép, egészséges, két szobás lakást tartanak, ezért fizetnek 250 frtot. Marad költeni való 1230 forint. Mellékjövödelem félrerakódik rendkívüli esetekre, mint például betegség, családi események stb. A konyhára — cselédet is beleértve — havi 50 forintjával számítva 600 forint szükségeltetik (Elég lévén naponként délben két, és este egy tál izletes étel az asztalon. A többi pótolja a szerelem, az életkedv, a munka a — könyv.) Marad még 630 forint. Ebből az asszonyka magára 200 forintot költ, a férj 150-et. Marad 280 forint. A 280 forint pedig, míg a gyerekek kicsinyek, azokra untig elegendő, ha megnőnek, hát akkorra a papa szorgalmával, becsületes munkásságával, már magasabb fizetésű állásra tesz szert és így többet fordíthat a családjára. (Nem vettem itt számításba némi szórakozásokat, a mik nélkül intelligens család el nem lehet, de hát erre a czélra is kell a mennyi kerül. Több nem futja.

Ha aztán azt veszi észre férjem uram hogy a pontosan megállapított háztartási budget egyik másik tétele emelkedik, akkor ugyanannyival leszállít más tételeket. (Például eddig ötös szivart szitt napjában négy darabot, ezental fog füstölni olcsóbb portorikót.)

Egyszóval beosztja az okos, előre látó ember a jövedelmét s a mely szükségletre nem kerül, hát az megszűnik szükséglet lenni.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Egy költő életéből.

— Vissza emlékezés. —

Irta: Eötvös Károly.

Volt Kisfaludy Károlynak egy hitelezője a kivel sok baja volt Kisfaludy Sándornak. Ez a hitelezőt Spiridionnak nevezték. Vagy szabó volt, vagy vendéglős már nem tudom, melyik a kettő közül. Kissé hőbortos német ember.

Mikor ez megtudta, hogy Kisfaludy Károly után alig maradt valami vagyon s hogy a hitelezők nem kapják meg minden pénzüket: a testvéreknek s kivált Kisfaludy Sándornak esett s ezeket zaklatta leveleivel. Különösen Sándor ellen biztatta föl valaki s hozzá minden hónapban, néha hetenként intézett adósságvételő, pénzt sürgető leveleket postán vagy vásároló zsidók és gyolcsos tótok útján. A költő utóbb már dühös volt, ha ezt a nevet meglátta: Spiridion.

1832-ben vagy 1833-ban egy kemény hideg, zivataros, hóföregetes deczemberi napon beállt a költőhöz egy vad ismeretlen egyéni-

ség. Bundája tele hóval, bajusza és szemöldöke is tele hóval, még bolyhos köcsög kalapja is tele hóval.

Beköszönt azon kezdi a beszédet:

— Tudja-e az ur, micsoda nap van ma?

Ránéz a költő kíváncsi és komor arccal.

— Mit akar? Kicsoda az ur?

— Mindjárt megmondom s tisztelettel mindjárt bemutatom magam. Tetszik tudni, ma van Szent Spiridion napja.

No épen ez az ember kelettett a költőnek. Ugyis épen az a tette komorra, hogy elhalt felesége jószágát az időközi haszonnal épen most kellett kiadni a Szegedi-atyafiaknak. Mérgesen oda szól a hőbortos némethez.

— Mi közöm nekem ehhez? Adja elő a dolgát szaporán.

A jövevény kiráz egy kosárra való havat bundájából, szemöldökéből és köcsög kalapjából.

— Tetszik tudni, én vagyok az a pesti Spiridion, a kinek a nemes Kisfaludy-familia ma is adós. Nekem pedig az a szokásom, hogy én nevem napján látogatom meg adóssaimat.

— A költő feláll. egy szót se szól, megfogja a bundát és a köcsög kalapot s úgy ki-

lőki a folyosóra, csak úgy nyekken. A bundában és a kalapban volt természetesen Szent Spiridion is. Csak azután mondta neki:

— Nekem az a szokásom, hogy az ilyen embert a saját neve napján dobom ki házból.

Ez esetnek hirtelen futamodott s ebből példabeszéd lett: „Ugy ne járj, mint Szent Spiridion a Kisfaludyakkal.“ Pedig ez az eset 72 éves korában 1844-ben történt.

Ősire büszke volt.

Méltán. Ma a huszadik századot éljük s az ő családi leváltárában a tizenkettedik századtól kezdve meg megvoltak az okiratok, melyek ősei hatalmát bizonyították. Csak Veszprém vármegyében három váfa, három uradalma volt egykor családjának. Essegvár, Döbrönte Csékut. De egyik dédükanyja miatt sok rossz éleztet kellett tallania.

Volt egy őse: Kisfaludy László tábornok, Győr várának s városának hadi kormányzója. A törökök elfogták s nehéz vasat tettek kezére, lábára s Esztergomban föld alatt sötétben tartották.

Volt gondjuk rá, hogy erről feleségét is értesítsék. Szarvaskendi Sibrik Maria volt a feleség. Szerette urát életre halálra, kész volt érte minden áldozatra.

Mindehhez erős szív, elme, erős akarat szükséges és akkor nem lesz beteg az egyén, nem sújtja a porba az élet, gondja s nem lesz beteg a társadalom sem.

Ebben áll az élet művészete — tessék megpróbálni!

A régi és az új bank kormányzó. Bécsből jelentik, hogy Kautz Gyula bankkormányzó felmentése és Bilinszky kinevezése a legközelebbi napokban megtörténik. Ő felsége a király legmagasabb kegyének kifejezésével és fentartásával bocsátja el a kitűnő magyar pénzügyi kapacitást az osztrák-magyar bank éléről, a hol éppen a legválságosabb időben volt szükség tudására és rendkívüli tevékenységére és szolgálataival elévülhetetlen érdemeire és szolgálataival elévülhetetlen érdemeire és szolgálataival elévülhetetlen érdemeire. Kautz Gyula aligha fog két emberöltő munkásság daczára nyugalomba vonulni, hanem valószínűleg átveszi egyetemi tanári székét, a mit kormányzói méltóságába lépésekor számára fenntartottak.

Az Emke új érája. Azok az eszmék és indítványok, a melyeket felvetettünk, hogy az Emke működési terét Erdély gazdasági érdekeinek belterjesebb ápolására irányítsuk, — mint örömmel értesülünk — vizshangra találtak az Emke vezetőségében. Az Emke, a nélkül, hogy eredeti hivatását, a nemzeti nyelv és kultúra ápolását és terjesztését háttérbe szorítaná, ezzel a feladatával párhuzamosan fogja teljesíteni azt a másik hivatását, hogy közre hasson Erdély középsztályának regenerálásában. Ugy értesülünk, hogy az Emke mindazokat a kívánalmakat, a melyeket irányában támasztottunk, tudniillik hogy a nemzeti politika akcióközpontját rendszeres eclaireur-szolgálattal előkészítse és irányítsa, figyelembe fogja venni s szervezni fogja a veszélyesztetett vidékeken azo-

A török válságdíjul nyolcezer forintot, kétszáz török rabot, kétszáz kőst és tizenkét paplant kötött ki.

Az asszonynak nem volt török rabja, hanem volt a győri német várkapitányoknak ettől kellett rabot venni. Ez pedig rosszabb volt, mint a pogány, istentelenebb volt a kutyahitűnél is. Ez a kétszáz török rabért még többet követelt.

Még akkor telt a várakból és az uradalmakból.

Csak hogy a német azt is követelte, hogy ha az esztergomi basának oda adja a paplanját neki adja oda a pendelyét.

Az asszony megígérte. De csak akkorra a mikor előbb a basával végez.

Csak hogy ez az asszony nemcsak Kisfaludyné volt. Ő Szarvaskendi Sibrik sarjádék is volí, a kivel összetűzni nem volt tanácsos.

Kisfaludy László uram kiszabadult, de a 12 paplan oda lett.

Mi lesz a pendelylyel?

Mária asszony magához rendelte a várkapitányt Kisfaludra, Sopron varmegyébe. Férjét elküldték valahová.

Megvendégelte a várkapitányt, a hogy magyar nemes asszonyhoz illik: És szó nélkül várta, mikor nozakodik elő a várkapitány a pendelylyel.

Előhozakodott, mihelyt a bor kissé a fejébe szállt.

kat az őrszemeket, a melyek a revindikáció részleteit földerítik és irányítják. Ily módon az Emke aktív munkásságot fog kifejtteni, hogy az erdélyi magyarság gazdasági terjesztése körültekintő éberséggel helyreépíttassék. Nagy elégtétel nekünk, hogy agitáczióink ime, eredményesnek bizonyult s örömmel és szeretettel üdvözljük az Emkét ezen az új téren, mely számára bizonyára újabb elismerést és rokonszenvet fog teremni a nemzet szívében.

A katolikus autonómia. Mint értesülünk a katolikus püspöki kar kebelében tanácskozások folynak azon elvekre vonatkozólag, melyeket a püspöki kar a katolikus autonómia létesítésénél a maga részéről szem előtt óhajt tartani. Valószínű, hogy a folyamatban levő ez előzetes tanácskozások két-három héten belül véget fognak érni, a mikor a püspöki karegyetemes értekezletben megfogja állapítani az autonómiaikongresszus 27-es bizottságával közlendő véleményét.

A háboru.

feb. 23.

A londoni tőzsde spekulánsai, a kik nagyszámu transzvali bányarészvényt őriznek tűzmentes pénzszekrényeikben, tegnap óta valósággal lázban vannak a nagy örömtől. Híre érkezett ugyanis annak, hogy Buller tábornok felszabadította Ladysmithet. Annál kiteleesebbnek látszott ez a hír, mert közben híre kelt, hogy a windsori városi tanácshoz az a jelentés érkezett, hogy a királyné is táviratot kapott L a d y s m i t h felszabadításáról.

Kissé csillapító hatást tett ugyan, hogy a hadügyminiszteriumba erről a diadalról nem érkezett hír, mégis valószínű, hogy a három hónap óta szorongatott város rövidesen sza-

Mária asszony erre is készen volt.

Elője tartott tizenkét szép hófehér pendelyt.

Maga fonta a fonalát, maga fejeztette a vásznát, maga himezte ékes virágát. Elfogadja-e a német?

Nem fogadta el. Olyan pendelyt kért, a melyik már volt egyszer Mária asszony harmattestén.

Olyan is kapott.

Csak hogy előbb Mária asszony intésére előugrott egy csomó nemes ifju, a várkapitányt és kíséretét leverte, s a kapitány kezét guzsba kötötte.

— Az én peydelyemet akarod német? Nesze!

Előhoztak egy rongyos pendelyt, ráadták a várkapitányra, egy csafatos főköttöt a fejére kötöttek s úgy küldték be Győr várába.

Megérdemelte.

Csak hogy ez a pendely több várát és uradalmat nyelt el, mint a tizenkét paplan!

A német meg se állt Bécsig. Kegyetlen hazug panasszal beáztatta nem is Mária asszonyt, hanem Kisfaludy László uramat.

Árpád apánk hét vezére közül való volt Szabolcs vezér. Ennek a fia volt az a Csák a kitől a Kisfaludyak származnak. Szabolcs vezértől kezdve Kisfaludy László uramig sok szép birtokost összegyűjtöttek. De mire apap-

bad lesz és az ott elzárt csapatok Buller csapataival fognak egyesülhetni.

Az egész világ érdeklődése most Cronje csapatainak sorsa felé fordul. Cronje még eddig mindig igen jól tudta, hogy az ellenség mit tervez és kitűnő eredményyel tért is ki mindig a túlhatalom elől. Hatalmas élelmezési oszlopait is elindította Bloemfonteinnek, a nélkül hogy valami tetemes kárt szenvedett volna. Csak a mikor Roberts már meggyőződött arról, hogy a fészek üres, indult el a menekülő üldözésére.

A buroknak a Fokgyarmat területén folyó elkeseredett harcából különben az tűnik ki, hogy ők az itt kivivandó eredményre fektetik a főszűlyt. Minden elfogulatlan katonai kritikusnak véleménye szerint itt kell a döntésnek bekövetkeznie.

Különben a harcztérről érkező hírek a burokra nézve ismét kedvezőbbek. Cronje heves küzdelem után feltartóztatta Robertsnek előrenyomulását. Az angolok e harcban ezer embert vesztek. Cronje hadseregével most egyesültek Burger Schilk, Mayer Lukács és Botha csapatai.

Colesbergnél a burok az egész Wikkshire ezredett megsemmisítették. Egy vezérkari tiszt elesett, egy másik, 140 emberrel, fogásba került.

Uj cselédtörvény.

(Levél a szerkesztőhöz)

febr. 23.

Ugy hiszem Magyarország összes cselédtartó gazdái fellelékettek arra a hirre, hogy a belügyminiszteriumban elkészült máv az új cselédtörvény s azt nem soká a képviselőház elé fogja terjeszteni a szakminiszter.

lan ára s kiváltképpen apendelyj ára kikerült s Kisfaludy László a fehér pallosától megmenekült: akkorra maradt is valami a sok varból és uradalomból.

A várakból legalább egy se maradt.

Hanem mikor Kisfaludy László uram a sok herceze hurezából haza szabadult, átölelte szerelmes hitvesét Mária asszonyt mind a két kezével megcsókolta mind a két piros arcját bajuszos szájával s talán még valami könnyet vagy mit is törül ki a szeméből.

Most már ugyan sommink sincs aranyos lelkem, asszony-feleségem, de mégis csak ugy volt jó, ahogy te cselekedtéél.

Nos hát a költőnek, mikor jó kedve volt ugyancsak hallania kellett, miként pusztult el az ősi birtok paplan miatt, és pendely miatt.

Ha jó kedve volt; vidáman el is hallgatta. Ha pedig rossz kedve volt: nem is volt tanácsos előtte ezt a dolgot pajkosan előhozni.

Volt egy költőnek egy sajtáságos baleszméje. Mindig attól félt, vele is megtörténhetik, hogy elevenen temetik el.

E baleszmonek története van.

Élt 1750 körül Téthén, Györmegyében egy előkelő gazdag nemes urnó. Nevét elfeledtem. Vagy Noszlopyné, vagy Kisfaludyné, — vagy Gyapayné volt: ugy rémlik előttem. Csak annyit tudok biztosan, hogy veszprémmegyei egykori jóbarátomnak s birtokos társamnak öreg anyja volt.

e most Cronja
Cronja még ed-
ny as ellenség
nyel tért is ki
talmas élelme-
oemfonteinnek,
s kárt szenved-
rts már meg-
üres, indult el
at területén fo-
önben az tünik
redményre fek-
alattalan katonai
itt kell a dön-

érkező hírek a
ok. Cronja he-
ta Robertának
e harcban ezer
seregével most
ayer Lukács és

egész Wixshire
Egy vezérkari
emberrrel, fog-

ény.

höz)

febr. 23.

ág összes cseléd-
a a hirre, hogy
észült máv az új
a a képviselőház
niszter.

hely) ára kikerült
pallosától meg-
is valami a sok

y se maradt.

László uram a
abradult, átölelte
zonyt mind a két
két piros arcát
g valami köny-
szeméből.

ink sínes aranyos
de mégis csak
kedtél.
mikor jó kedve volt
miként pusztult
niatt, és pendely

ámán el is hall-
dve volt: nem is
dolgot pajkosan

sajátságos bal-
rele is megtörtén-
k el.

te van.

n, Győrme gyében
rnő. Nevét elfeled-
y Kisfaludyné, —
y rémlik előttem.
hogy veszprém-
ak s birtokos tár-

Hát bizony az 1876. évi XIII. törv. nagyon rászorult az alapos megújításra, mert azok alapján határozottan ki van szolgálatva a közönség a cselédségnek, a mely jól tudja, hogy rájuk nem szorul a műveltebb osztály s nem is késnek előnyeiket kizsákmányolni.

Sőt tulságba is esnek s igyekeznek magokat úgy viselni, hogy a gazda mielőbb kiadja a könyvét és bérét, a mit kénytelenség megtenni, ha eme új ember nem akarja magát a méregtől elpusztítani.

A nőcselédnek különösen szeretik a helyet változtatni s a legnagyobb szemtelenséggel vádolják be a gazdát a sok bánásmód és éheztetés miatt s a rendőrségnél kell a gazdának idejét pocskolni s veszekedni a nagyralátó néppel a hol bár mély igazságos ítéletet hozzanak is a dolog vége még is ennek a cseléd elbocsátása lesz.

Nagyon csinos összegre rug az, a mély egy-egy művelt uri család a cseléd elhelyezőknek kénytelen fizetni s ez az összeg legtöbbször hasztalan kiadás.

Tudom, hogy a cseléd elhelyezők a fent álló szabályzat szerint a közvetítési díjat csak is a belépéstől számítandó nyolcz nap múlva követelheti, de ez a szabályrendelet, a melynek betartása képtelenség rögtön kell fizetni a közvetítési díjat úgy a gazdának mint a cselédnek, itt várakozásnak nincs helye, sőt a cseléd-hurczoló asszonyok, az intézetek alkalmazottai és elhordják a magok 20-40 fillérjüket, a melyet ha nem kapnának meg, hát fordulhat oda cselédért a figyelmetlen, a fősvény, s epidor nagyja, ugyan rá sem hederitenek.

Debreczenben azért is nehéz cselédek kapni, hogy a gyárak elnyelik a falusi és helybeli leányokat, a hol a szabad élet munka öröme csábítja őket. De hát ezen segíteni

E barátom neve Noszlopy Tamás. Nálam idősebb volt s már nem is él. A ki az ő családja leszármazását ismeri, Téthen pedig jól ismerhetik: az rájön ama gazdag nemes urnő nevére.

Az urnő megöregedett, meghalt, eltemették. Aranylánczt tettek a nyakára, aranygyűrűket az ujjára, arany kőöntyüket a kezére, aranyos mentét hideg tetemére. Így rendelték magá. Maradékai szót fogadtak.

Tél volt, hó volt, hideg volt, mikor eltemették.

A közönség látta a holton a nyitott koporsóban a sok kincset.

Egy-két rossz ember összebeszél s éjjel kiment a temetőbe, fölésta a sirt s meg akarta rabolni a halottat.

De a halott nem volt halott. A zajra fölébredt, a hidegre föléledt s mikor a koporsót fölnyitották, felült.

Felült, nagyot ásított s azt mondta:

— Köszönöm jó emberek!

Haza megy az öreg urnő s kopogtat a cselédlakás ablakán.

A cselédek fölébrednek, kinéznek s imel látják a halottat halotti ruhájában, a hogy délután eltemették. A tele hold épen rá sütött s a hó is világított. Jól látták, jól megismerték.

Rémületében eszt vesztette valamennyi. Kezüket tördelték, hányták magukra a keresztet és sopánkodtak az irgalmas istenhez. De megíteni egyik se mozdult.

— nem lehet. A gyárnak dolgozni kell s ajánlkozó van elég, a cseléd állomány pedig fogy, egyre fogy és nem szaporodik.

Az új törvény sokat segíthetne e türelmetlen helyzeten s ép azért nagyon kíváncsi rá a közönség. Ha majd szigorubb szabályon esznek, a rendőrség is szigorubb járhat el és a cselédség tulkapezásait megtudja kölben terolni.

Még volt már a cseléd teketóriákból, föl kell őket világosítani, hogy a cseléd tartó gazda nem rossz szolgálja a cseléd fortélyainak s ha tartani fogják a törvény szigorát letörlik a göggyök s talán nyugalmasabb idők következnek be. A mi nagyon is kívánatos.

Némó.

A magyar iparért.

A hazai ipar termelésének ismertetése céljából az Országos Iparegyesület havonként kétszer megjelenő jegyzéket ad ki, melyben megbizható, hű s lehetőleg teljes összeállítását kívánja adni azoknak a beszerzési forrásoknak, a melyekből a magyar közönség ipari szükségleteit magyar iparcikkok fedezheti.

A jegyzék kiadása szerves részét képezi annak az országos iparpártolási akciónak, melynek fentnevezett egyesület s a győri keresk. és iparkamara volt a kezdeményezője s melynek mindjárt első stádiumában panaszként hangzott fel, hogy van magyar közönség, mely elsőbbséget ad a magyar iparcikkoknak a külföldi felett, de legtöbb esetben nem tudja, hogy hol is van az a forrás, a honnan a magyar iparcikkeket beszerezheti.

A vásárló közönség e jegyzék olvasása által közelebbről megismeri a magyar iparcikkok előállításával foglalkozó cégeket s

Az urnő kardos asszony volt életében.

— Keljete hát föl gézenguzok! Nem látjátok, hogy megvesz az isten hidegje? Nyissátok ki hamar a kastély ajtaját!

De azért a nyavalyás cselédek nem mozdultak.

— Kisértet! Kisértet!

Utóbb is egy félig ittas öreg cseléd boldog észzel azt mondja:

— Uszissátok rá kutyákat!

Szót fogadtak s a kutyákat rá cresztették ráhajszolták a kisértetre.

Csak hogy a kutya nem babonás. A kutya megismeri az ő jó uriaszonyát életben is, halálban is.

Ugy rohantak az urnőre, mint a duvadak, de a mikor hozzá értek: kezét nyalták, hozzá dörgölöztek. jó szívvel üdvözölék. Mintha mondták volna:

— Hozott isten, hozott isten haza a föld alól!

Igy menekült az urnő s azután élt is még egy darabig.

Ez az eset Kisfaludy Sándor születése ideje körül történt. Sok éven át erről beszéltek három-négy vármegyében. S ez annyira megnyomta a gyermek elméjét, hogy a költő, mikor végrendeletet csinált, azt rendelte hogy szívét, azt a melegen érző szívet szurják keresztül és csak úgy temessék föld alá.

tájékoztatást nyer esetleges szükségleteinket hazai beszerzési forrásairól.

Az Országos Iparegyesület e jegyzék első számából mintegy 20 példányt küldött a keresk. és iparkamara hoz az érdeklődők közt leendő szétosztás végett.

Felhívja tehát a kamara ez uton is a termelő és vevő közönséget, hogy a rendelkezésre álló példányok a kamara irodájában átvethetők, az ez után megjelenő jegyzékeket pedig a Országos Iparegyesület kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve küldi meg.

A czár fiának esküvője.

— Saját tudósítótól. —

febr. 23.

Jurjerosky György orosz herceg, az elhunyt II. Sándor czárnak Dolgorucky Jurjeroskaja hercegnővel kötött morganatikus házasságából származó fia tegnapelőtt tartotta esküvőjét Zarkennau Oldenburg Alexandra grófnővel Nizzában.

Az esküvőt melyet a legnagyobb csendben akartak megtartani — az orosz hercegi vendégek fölvonulása olyan közönséget csodított oda, hogy csakhamar zúfolásig telt a Rue Longchamps és csendőrségnek kellett szabadon tartani a templomhoz vezető utat.

György herceg ifjuságtól és egészségtől duzzadó igen szép ember. Anyira, hogy nem is igen kellett a czár fiának lennie, hogy Szt. Pétervárott és Nizzában hőse legyen egynéhány pikáns udvari történetkének.

Menyasszonya, Zarkenau-Oldenburg Alexandra grófnő igen kedvesen festett mellette.

A jegyespár tanui orosz egyenruhában jelentek meg és tömördek rendjelükkel szinte elhomályosították a hölgyek csipkepompáját. Különösen Konstantin nagyherceg, az oldenburgi herceg, Mihály nagyherceg, a Leuchtenberg Romanovsky hercegek, Soltyikow tábornok, Harenikow tábornok, Kotsubey és Demidow hercegek tüntek fel Persze, hogy még sok más előkelőség is csillogott ott.

A vőlegény anyján, II. Sándor czár morganatikus özvegyén, krémszinű toalett volt, ezüstfehér gallér csincsilával és gyöngyszemekkel diszitve.

Leánya és a többi hölgy javarészt csipkeszővevénybe öltözve, rózsaszín, sárga, zöld és kék selyemalap szövettel: veszedelmes divat, a melytől különösen az erős természetű hölgyeknek kell őrizkedniök.

Igen kedvesek voltak az orosz fejedelmi menyegzőn az apródok, a család legifjabb rokonai, a kik az egész szertartás alatt a jegyespár védszentjének képét tartották. Nehéz feladatuk volt a koszos uraknak, a kik egy arany koronát tartottak a pár feje fölött s a kiket félóránként fölváltottak.

Az esküvő után nagy lakoma volt a hercegnő palotájában, a melynek első fogása a kenyér és só. Az ifju pár még a lakoma bevégezte előtt San Remóbe utazott, a hol a mézes heteket fogja tölteni,

Debreczeni urnó Rákóczy Ferenczért.

Városunk egyik nagy műveltségű urnője Ludányi Bay Ilona, meleg szívé barátja a magyar irodalomnak.

Ideje legnagyobb részét beregvármegyei birtokán Csarodán tölti, szép részén a szeretett hazának, mely a Rákóczy küzdelmek meleg ágya volt.

A nagy műveltségű urnő különösen érdeklődik a Rákóczy-kor történelme iránt sőt egyik külföldi utjában meglátogatta a Rákóczy sírját is.

Ujabban ismét feltűnő szép jelét adta a Rákóczy Ferencz iránti kegyeletének, mert a mint bennüket értesítnek:

Ludányi Bay Ilona urnő nagylelkű adományából a Magyar Történelmi Társulat pályázatot hirdet II. Rákóczy Ferencz fejedelem életrajzára.

A pályaműnek az eddig felkutatott történelmi adatok gondos és pragmatikus felhasználásán kell alapulnia, s formájában és szellemében a művelt közönség, de különösen a mindkét nembeli felnőtt ifjuság igényeit szem előtt tartania.

A források pontos megjelölésével irandó mű terjedelme 20-25 nyomtatott iv lehet. A pályadíj 2000 korona.

A pályaművek idegen kézzel írva, lapszámozva, bekötve és jelíges levéllel ellátva, 1902 április 8-ig küldendők be a társulat titkári hivatalához. A jutalmazott munkát a Magyar Történelmi Életrajzok — a szokott tiszteletdíj kiszolgáltatása mellett — közli, s magának az első népszerű kiadás jogát is fenntartja.

Rablógyilkosság H.-Bagoson.

— Saját tudósítónktól. —

H.-Bagos, febr. 22.

Rajtélyes rablógyilkosság tartja most izgatottságban H.-Bagos község lakóit. Az eset áldozata K. Varga János jómódu h.-bagosi parasztagazda, ki vagyonának nagy részét állítólag pénzüzérkedéssel kereste, s kit 22 én éjjel házában tornáczán meggyilkolva találtak.

Az esetről részletesen a következőt tudjuk: K. Varga János a gyilkosság elő estéjén a kocsimában borozott, s onnan ugy 10 óra tájban hazafelé indult. — Ugy látszik az uton esetlakozott hozzája egy ember, kiről a meggyilkoltnak fia v a l l o m á s á b a n m e g e m l é k e z i k. — A fia ugyanis azt vallja, hogy apja azon éjjelen az istállóhoz jött, a hol két fia aludni szokott, megkérdezte tőle, hogy itthon vannak-e: Ö erre azt felelte hogy a kisebbik még nem jött haza. Ezután apja eltávozott az ismeretlennel, kinek még személyleírását sem képes adni, mert teljesen sötét volt. Távozásban még hallotta amint édes apja azt mondta. jöjjön holnap, majd elintézzük. A fia ezután elszenderedett, s csak félálomban hallott valami lövést melyről azonban azt gondolta, hogy a falu végén csöszök lövöldöznek,

A meggyilkolt felesége vallomása szerint ő tisztán hallott egy lövést közvetlen az ablak előtt, s ettől annyira megijedt, hogy elájult. — K. Varga Jánost reggel találták meg a tornáczon arcra borulva öt lösebbel,

melyek közül több feltehetően halálos volt.

A dologban legérdekesebb és rejtélyesebb az, hogy tárczáját, melyben iratait és többnyire vagy mennyiségű pénzt hordani szokta, eltűnt.

A rejtélyes esetről, rögtön tudomást szorított egy a derecskei mint a debreczeni vizsgálóbíró, a rögtön megjelentek a helyszínen. Az ügyet most a debreczeni vizsgálóbíró vezeti, és pedig, hogy mily energiával, mutatja az, hogy egy esendőrhadnagy vezetése alatt erős cs. ndőrora segédkezik a nyomozásban.

A boncolást már megejtették. Hét seb van a rablógyilkosság áldozatán, melyek közül több halálhozó, ily a mellén, nyakán, stb. A sebek öt lövésből származnak. A szakértői vélemény szerint az áldozat már az első lövéstől halva rogyott össze, s a gyilkos a többi csak biztonság kedvéért lőtte bele a szerencsétlen emberbe. A rejtélyes eset felderítése elé érhető érdeklődéssel néznek H.-Bagos lakosai.

NAPI HIREK.

Dereczen. Február 22.

— **Kinevezés.** Bernáth Elemér a debreczeni ítélő tábla elnöke Görög Miklós végzetni joghallgató felsőszelvényi lakost a debreczeni ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Az adózók érdekében.** A városi adóügy osztály és illeték nyilvántartás; Kosuth utca sarok hátsó helyiségében, f. hó. 24-én általános tisztogatás fog eszközölni, miért is a hivatalos órák a jelzett napon megtartani nem fognak.

— **Esküvő.** Pásztor János helybeli tekintélyes gazdálkodó tegnap délután 4 órakor esküdött örök hűséget Miké Ferencz helybeli polgár, városi bizottsági tag kedves és szép leányának Erzsikének. A násznagyit Szaabó Antal ügyvéd és Zong János tanító végezték. Áldás és boldogság kísérje az ifju pár esküjét.

— **Nem szűnt meg a strájk.** Tegnap számunkban megirtuk volt, hogy a Kolozsvári tanítóképzőben hétfőn kitört strájk megszünt és hogy a növendékek el is indultak az iskolába. Utközben azonban, mint tudósítónk ma jelenti. meggondolták a dolgot s midán az intézethez értek, elhatározták hogy mindaddig nem vesznek részt az előadásokon s nem térnek vissza az interuátusba míg Orbók igazgató el nem hagyja az internatusi épületet. A tanárok megróbbáltak lecsendesíteni az ifjuságot, fáradságuk azonban kárba vesztett, mert az ifjuság továbbra is megmaradt feltett szándékánál, sőt a tanfelügyelő kérésvai sem hatottak. Az ifjuság eloszlott a városban.

A vizsgálatot Kozma Ferencz tanfelügyelő tegnap reggel 8 órakor megkezdte ma valószínűleg be is fejezik és határozatot hoznak.

— **Sátorvizsgálat.** A debreczeni régi országos városok mesés nagyságát csak a levéltári iratok hirdetik, meg az a pár sátor melyek századok előtt épültek már roskadoznak. A Sjuszerféle részben emeletes sátor, mely a város tulajdona tegnap vizsgálta meg Szombathy r. fogalmazó

és Fodor József városi mérnök — építész. A sátor kibírja még egy ideig, de azért ajánljuk, hogy ne soká tartsák fent, mert kár a javítgatásra. A szomszédos Bergereféle sátorról azonban azt jelentik, hogy nyomban lebontanndó, mert életveszélyes.

— **Kövesdy János és tíz debreczeni intézet** A nemrég elhunyt Kövesdy János gazdag debreczeni polgár több között ötezer forintot oly módon hagyományozott közszélokra hogy ezen összeget Szilágyi Károly ügyvéd, végrendeleti végrehajtó saját legjobb belátása szerint ossza szét tíz rendbeli, Debreczenben működő emberbaráti és kulturális célokat szolgáló egylet vagy intézet között. Szilágyi Károly, hogy könnyebben tájékozódhassék, felhívást intézett az alapítványhoz igény tartó egyletekhez és intézetekhez; jelentkezzenek nála. A kitűzött időre érte sülésünk szerint összesen harminczét egylet és intézet adott be kérelmet, valamenyien a saját céljaiknak kiváló fontosságára hivatkozván. Természetes hogy a 37 jelező közül a végrendelet értelmében csupán tíz részveszülhet a hagyományozott összegben s az is megeshetik hogy olyan intézetnek is oda ítélt valamely összeget a végrendeleti végrehajtó amely nem jelentkezett: de tökéletesen méltó arra, hogy Kövesdy János nevét, mint alapítót kegyeletel őrizze. Ismételjük hogy Szilágyi Károly egyedül a saját belátása szerint fog dönteni, menten minden befolyástól, — tekintettel az erős kálvinista érzelmű kegyes alapítónak általa legjobban ismert intézetre.

— **A debreczeni gör. kath. hitközség** szokásos havi közgyűlését f. hó. 25-én délután 4 órakor tartja meg a román. kath. fiúiskolában (Varga utca). Felkéretnek ennél fogva a gör. kath. hívek, miszerint ezen közgyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **A kitűnő lövő.** Egy fővárosi lap egy kitűnő magyar lövőről tesz említést, a ki olyan lövést tett, melynek eredménye ugyan csak ritkítja pártját. A sárvári uradalomban rendezett téli hajtóvadásaton történt ugyanis az a ritka eset, hogy a vadásztársaság egy tagja egy lövésre meglőtt: egy nyulat, egy állatorvost, egy szappanost és egy hajtót. Hogy milyen óvációt rendeztek a kitűnő lövőnek, az illető lap nem tesz említést.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe** Értésítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni: Kőznapiokon reggel fél 7 órakor d. u. 5 órakor Szombat és ünnep napokon d. e. 9 órakor, d. u. 4 órakor Péntek és ünnep napokat megelőző este 5 órakor.

— **Adomány a népkonyhára.** A II-dik ker. r. kapitányságnál Méző József városi mérnöki rajzoló egy követelését peresítven dr. Boldizsár Kálmán ker. r. kapitány ajánlatára a felek egyességre léptek s Méző József a husz koronát azonnal jótékony célra ajánlotta fel. Dr. Boldizsár ker. r. kapitány azonnal Szűcs Kálmán nöngyeleti pénztárnokhoz küldte, hogy fordítsák a népkonyha szükségletére.

— **A katona zenekar** a Magyar-Király kávéházban holnap este nagy zeneestélyt rendez, melyen a teljes zenekar a karmester személyes vezetése mellett fog közreműködni. Az estély műsorát holnap közöljük.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** Munkaközben ért tegnap szerencsétlenség egy embert. Bágyi Sándor másodmagával egy 500 literes hordót gurított le Liehstein, hat-

vanatozai kereskedő pincéjébe. A hordótmin-
den segédeszköz nélkül, pusztá kézzel kezd-
ték lebocsátani, de alig értek a lépcső köze-
pére, erejük cserben hagyta s a nagy sullyal
bíró hordó feltartózatlanul gurult lefelé.
Bágyi Gábor félre ugrott előle, de oly szeren-
csétlenül, hogy balkarját a hordó falhoz szo-
rilotta ő csuktojában eltörte; a másik mun-
kásnak ijedségén kívül egyéb baja nem
történt. Bágyi Gábor családos ember.

— A kasszirő fia Régi a történet, de
mindég új marad . . . Még a szív se reped
bele meg, mert az az örömből s kinből alko-
tott szövet sokat, nagyon sokat bír el.

A régi nóta. Szeretett . . . egy önfeladt
pillanat és . . . a szép, kék szemű leány-
anya lett.

Kiesike kis fiát a kórházba tették mellé
mert hiszen otthon nem maradhatott, elkel-
lett menni idegen városba.

De aztán élni kell. Élni, hogy az ő
mosolygó arczu apátlan kis fia se pusztol-
jon el.

A füstös kávéház pénztárnoknöje lett.
Ott nézte, hogy mint dőzsöl az arany
ifjúság, hallgatta a csábító szép szavakat s
csak egy sohajjal sem arulta el, hogy ő -
már áldozat.

A kis fiut idegen asszony gondozására
bizta.

De mai nap nehéz dolog az angyal esi-
nálás. Örökdi az ilyen gyermek fölött a sok-
szor szidott, rideg rendőrség.

S a szép kassziros kisasszony ott állott
tegnap egyik kerületi rendőr fogalmazó előtt.
Azzal volt vádolva, hogy nem törődik a gyer-
mekével, nem fizet érte s más városba akar
elillani . . .

Megtörve hallgatta a fogalmazó szavait,
szép kék szeméibe könnyek szöktek a mikor
hallotta, hogy az a kis poronty nem lesz el-
hagyva, de ő felel az isten előtt, ha nem ré-
szesül az az anyai szív meleg szeretetében.

Oda roskadt a fogalmazó elé. Csókjaival
halmozta el a rideg ember kezét s ezt
mondta.

— Áldja meg az isten, hogy megtani-
tott . . .

Ölébe vette a kis fiát s ment vele —
tovább . . .

Vajjon mi lesz e kis fiából és mi lesz a
most még fiatal, szép édes anyából . . . ?

— Verekedés a vágóhídon. Ma délelőtt 11
óra után telefonon jelentették a vágóhídról
V é g h Gyula h. főkapitánynak, hogy ott a
mészáros legények között nagy verekedés
támadt. A verekedésre az okot az egyik le-
gény garázdálkodása szolgáltatta, ki minden-
kibe belekötött. V é g h Gyula h. főkapitány
nyomban intézkedett, hogy rendőrség menjen
a helyszínére.

— 260 nap. A Sipos Zsófiái ez a két-
százhatvan nap. Önagysága ugyanis már
annyi napot töltött a rendőrség börtönében
éjjeli csavargásért és egyéb botrányokért.
Mikor a legutóbbi börtönbüntetését kitöltötte
végleg kitiltották a városból. De a javitha-
talan kóborlót vissza üzte a vére Debre-
czenbe s az éjjeli őrzőjét ismét az utcán
lelte Sipos Zsófiát, a mint óvatosan suhant
el a gázlángok áruló fénye mellett. Felismer-
ték, bekisérték s a kétszázhatvan nap ismét
több lesz egy pár nappal.

— Sztojanovics Jenő, a „Ninon“ opera
szerzője csakugyan lejött művének premiér
jére, s már ma délelőtt ő dirigálta a Ninon
főpróbáját.

— Tolvaj gyermek. Egy kis alig 14 éves
leányka került ma a bűnügyi osztály elé, kit
tolvajlásra értek. Pár nappal ezelőtt történt,
hogy egyik Timár utcai háztulajdonos jelen-
tést tett, hogy szobájából 5 arany gyűrű és
1 ezüst láncz megfoghatatlan módon eltűnt.
A nyomozást rendőrségünk egyik ügyes bizo-
stosa F e h é r biztos teljesítette, ki ma ki
is derítette a tolvajt, a kis K o v á c s Róza
személyében. A kis leány lopta el a gyü-
rűket s azokból 3 darabot a csapó utcai
zálogházban el is zálogosított 10 koronáért.
A másik két gyűrűt és a lánczot otthon egy
asztal kendőbe csavarva rejtette el. A rossz
utra tévedt kis leány bevallotta bűnét s most
ott áll remegve a bűnügyi osztály előtt.

— Öngyilkossági kísérlet. Egy sors üldö-
zött családos ember öngyilkosságáról értesü-
lünk, ki méreg utján akart szabadulni az
életnek mind inkább inkább nagyobb sulyal
vállaira neheződő terhe alól. A szerencsétlen
ember, ki családját a legnagyobb erőfeszítések
mellett sem tudta f e m t a r t a n i, végleg
k é t s é g b e e s v e tegnap délután mér-
gett vett be, azonban tettét c s a l á d j a
kevéssé idő múlva, mikor a mérgezés jelenségei
mutakozni kezdtek, — észrevéven, gyorsan
orvosi segélyhez folyamodtak s a még nem
későn beadott ellenszerek lehet köszönni, ha
a szerencsétlen ember, kinek nevét kiméletből
hallgatjuk el, megmarad családjá számára, bár
még most is élet és halál között lebeg s ke-
zelő orvosa igen sulyosnak tartja állapotát.

— A csavargó. A budapesti rendőrtisztek
minapi hangversenyén mulatságos epizód tör-
tént.

A Nemzeti színház kiváló tzzjának.
Z i l a h i Gyulának, a „Csavargó“ című
monológot kellett elmondania a Vigadóban
endezett estén.

Már együtt volt a nagy közönség, a ter-
met megtöltötte a sok fényes rendőrtiszti uni-
formis s valamelyik énekesnő föllépett a po-
diumra.

A mi benn történt a hangversenyen, nem
tartozik a történethez, ellenben megemlítjük,
hogy a fiaker állt meg a Vigadó kapujában.

Kiugrt belőle Zilahi Gyula de milyen
állapotban! Ütött-kopott szedett-vedett volt
rajta minden.

Néhány ugrással föntermett az emeleten
de szemfüles diszrendőr mégis észrevette.

— Állj meg! — förmedt rá.

Zilahi Gyula visszaförmedt:

— Ne izéljen, maga kis hamis.

Ilyet még senki nem mert mondani a

rendőrnek hát természetes, hogy nyakon csipte
a csavargót, aki egyre csak nevetett.

— Majd elmegy a kedve — szölt a ren-
dőr vészijóslóan s maga előtt bocsátva a szí-
nést, bekisérte a főkapitányságra.

Együtt ült az éjjeli inspekezió.

A rendőr hivatalosan bejelentette:

— Ezt a csavargót a Vigadóban fogtam
el, bizonyosan lelni akart.

— Hahaha — nevetett Zilahi.

— Miért nevst? kérdezte rendőrkapitány.

— Arra gondolk, hogy mit csinál velem
a rendezőség.

— Milyen rendezőség?

— A önök hangversenyének rendezősége.

Tudom keresnek mindefelé.

— Önt?

— Engem, mert én vagyok Zilahi Gyula
Persze, lön nagy bocsánatkérés.

A csavargót a rendőrség fiakkerén vitték
el a Vigadóba s még elég jókor érkezett, hogy
elmondhassa monológját.

Azt azonban csak kevesen tudták, miért
szerepelt Zilahi Gyula utolsóinak, pedig a prog-
ramm szerint harmadiknak kellett volna föl-
lépnie.

— Nyilatkozat. A következő nyilatkozat
közvetítésére kéretünk fel:

„Nyilatkozat.“ A „Dongó“ című
élelzap február 18-án megjelent számában Fáy
Flóra urhölgyről megjelent ezikkre vonat-
kozólag kijelentem, hogy az csak egy ostoba
élel, melylyel őt sérteni szándékomban nem
volt és ezért tőle a négy megbízott jelenléte-
ben bocsánatot kértém, melyet itt a nyilvános-
ság előtt is ismételek.

Szekely Imre
a „Dongó“ fel. szerkesztője.

TÁVIRATOK.

— „A Debreczeni Hirlap“ saját külön tudósítójának
eredeti táviratai. —

Országgyűlés.

február 23.

Budapest. (A „Debreczeni Hirlap“
eredeti távirata, érkezett 1. óra 15 p.) A
gyűlést tíz óra után nyitotta meg Tallián
Béla elnök. A belügyi költségvetést tár-
gylják.

A színházak tételénél indult meg
nagyobb vita. Szócs és Major képviselők
a vidéki színészet érdekében emelnek szót,
erős vonásokkal rajzolják a vidéki színé-
szet nyomoru állapotait s nagyobb dota-
ciót kérnek a kormánytól a vidéki szí-
nészet, mint fontos kulturtényező, fellen-
dítése érdekében.

Nagy és szép, jobbára női közönség-
gel telt karzat fogadta az utánok követ-
kező szónokot Herczegh Ferenczet, a nép-
szerű regényíró, ki a Jászay Mari és
Keglevich intendáns között felmerült és
szakadásra vezetett viszályból kifolyólag
nagy hatás mellett beszélt Keglevich ellen.

A színészekkel nem lehet úgy banni,
mint a hivatalnokokkal! füzi tovább fej-
téseit Herczegh, ezt már Róma kegyetlen
zsarnoka Néró is elismerte, a ki pedig
tudvalevőleg nagyobb fegyelmi hatalommal
bírt, mint Keglevich (taps, derűtség min-
denütt).

Moliéri vigjátékba való az, folytatja
tovább hogy a takarékosági reformot
épen Keglevich kezdi! (viharos derűtség
és tetszés.)

Tovább foglalkozik még Keglevichsel
s végül kijelenti, hogy ő a nemzeti szin-
ház részére nem új palotát, hanem új
intendánst és szakértőigazgatót kér. Han-
gos éljenzés és taps között végezte be-
szédét.

Miklós ezredes öngyilkossága.

Budapest. (A „Debreczeni Hirlap“
eredeti távirata érkezett 1 óra 50 p.)
M i k l ó s D á n i e l honvédhadbíró
ezredes. kinek öngyilkosságát a ma
reggeli lapok jelzik, azért lett öngyilkos.
mert mikor tegnap délelőtt teljes katonai
díszben Bolla altábornagyot meglátogatta,
összetűzött Bollával.

Bolla az ezredest rapportra rendelte,
de Miklós nem ment el, hanem. mikor
Bolla adlátusa érte ment, szobájában agyon-
lőtte magát és rögtön meghalt.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 24-én. A függőtlenségipárt bálja »Bika« szállóban.
Március 3-án. Kereskedő ifjak bálja a Bika szállóban.
Március 15-én. Az 1848/49-es honvédek Korona vendéglőben.
Március 15-én. A Petőfi-dalkör ünnepélye »A Bikaszálló disztermében.

A holnapi bál, Vége felé közeledik a farsang, Még csak öt nap s Karnevel herceggel bucsuzik. Az idei elég zajos farsang egyik érdekes mulatsága lesz a „Korona” termében holnap este tartandó bál, a melyet a vasuti alkalmazottak rendeznek jótékony egyesületük részére, a melyet most alakítanak azért, hogy az özvegyek és árvák szomorú sorsán enyhítsenek. Megigérték megjelenéseiket: lovag Dobóczky Sándor üzemvezető, Bóczán Elemér állomásfőnök, az üzletvezetőség sok előkelő tisztviselője s a helyi társas élet számos kitűnősége, — A közönség jól teszi, ha érdeklődni fog a kedélyes es jó mulatság iránt.

Színház.

HETI MUSOR.

Péntek. február 22-án bérlet 122 szám „B” újdonságul először: *Ninon*. Opera 2 felvonásban. Ezt megelőzi mint újdonság; *A király naprodja*. Vigjáték 1 felvonásban.

Szombat, február 24-én bérlet 123 szám „C” másodsor: *Ugyanaz*. Vasárnap, február 25-én két előadás: délután félhelyárral: *A kis lord*. Énekes vigjáték 3 felvonásban.

Est 7 és fél órakor bérletszünetben *A virágcsata*.

Hétfő: Sulamith. **Kedd:** Mozgó fénykép Szerda: ifj. el. Cifra nyomzóság. **Este:** Gézsák. **Csütörtökön:** Hálókocsik Ellenőre. **Péntek:** Görög rabszolga. **Szombat:** 47-ik cik. **Vasárnap:** d. u. Liliom Klára. **Este:** Sulamith.

* **Brankovics György.** Örömmel vesszük kezünkbe a tollat, igazi örömmel, mert egy tehetséges, törekvő embernek fényes, sikeréről számolhatunk be. Bartha Istvánról, társulatunk drámai apaszínészéről van szó, kinek ezt a tegnapi napot elfelejteni nem lehet, de nem is szabad. Nem a felzúgó tapsviharak, nem a tizenháromszori kihívás, nem a vasfüggöny elé citálás az, ami a tegnapi est sikerét feledhetlenné teszi, hanem teszik azok a könnyek, melyeket a közönség hullatott az ősz szerb fejedelem sorsa felett. Bartha tegnapi alakítása után megérdemli az elismerés osztatlan babérkoszoruját, s részünkről nem is késünk a magunk részét, a babérkoszorúhoz egy levelet átnyújtani. Brankovics Györgyöt játszotta nemes hűvel, nagy szívvvel és sok igazsággal. — A többi szereplők dicséret érdemelnek. Fáy Flóra Mara, Kiss Irén a dajka szerepében, Komjáthy igen jó volt a szultán, ugyisintént Tóth Elek és Szabó Irma a Brankovics fény szerepében, Szacsavay akadózott. Az utolsó felvonás haldoklási jeleneténél Brankovics fejét elfődték az előtte térdelők.

* **Aroson Rezső** hangverseny igazgató New-Yorkból tegnap Budapesten idézte, hogy Dunkl Norbert ural Kubelik 1900—1901 évre való szerződésének végett tárgyaljon.

Nyilvános nyugtázás.

A debreczeni iparos ifjuság 1900 február 18-án tartott táncszestélye alkalmával felülfizettek:

Tóth István 20 kor., Arany-Bika bérlőt 20 kor., Tóth Kálmán 8 kor., Bészler Károly 6 kor., Harsányi István 6 kor., Kohn Lipót 6 kor., Dr. Sz. Nagy Kálmán 6 kor., özv. Surincz Mihályné 6 kor., Serii Ede 6 kor., Noszbray Lajos 5 kor., Riesz Henrik 5 kor., Asztalos István 4 kor., Blatner Kálmán 4 kor., Dóczy Gedeon 4 kor., Dóczy Lajos 4 kor., Dávidházy Kálmán 4 kor., Grünvald József, Dr. Hütter Károly 4 kor., Hora Károly 4 kor., Jeney Béla 4 kor., Kormos Gyula 4 kor., Király Gyula 4 kor., Mihalovics Jenő 4 kor., Hauk József 4 kor., Nemes Gábor 4 kor., Németh András 4 kor., Papp Testvérek 4 kor., Reucz Antal 4 kor., Széplaky József 4 kor., Szántó Győző 4 kor., Szediák József 4 kor., Térey József 4 kor., Ungvári Mihály 4 kor., Tolnay József 4 kor., Bakos Kálmán 4 kor., Falk Ármán 4 kor., Fridvalszky Rezső 4 kor., Cziczó Lajos 3 kor., Dörre Ferencz 3 kor., Kostya János 3 kor., Dr. Kőrössy Kálmán 3 kor., Molnár Ambrus 3 kor., Pintér Gusztáv 3 kor., Prack Hugó 3 kor., Riesz Lipót 3 kor., Schmidt Soma 3 kor., Sziuka István 3 kor., Hoffmann és Kronovitz 3 kor., Benedek Árpád 2 kor., Keller Sándor 2 kor., Lengyel Lajos 2 kor., Moldner József 2 kor., Nagy András 2 kor., Szilágyi József 2 kor., Tikos József 2 kor., K. Tóth Sámuel 2 kor., Tarbay József 2 kor., Veréb István, Zelinger Ede 2 kor., Vértessy Sándor 2 kor., Farkas Lajos 2 kor., Cziczó János 2 kor., Csanda József 2 kor., Nagy József 2 kor., Varjassy Gyula 2 kor., Tiba János 2 kor., Kovács Dezső 2 kor., Kovács Gyula 2 kor., Kovács János 2 kor., Kleuráth János 2 kor., Bihari István 2 kor., Kőlczer Mihály 2 kor., Papp János 2 kor., Lókody Gábor 2 kor., Bassisztz Albert 1 kor., 20 fill, Bódogh Gyula 1 kor., Rózsussi László 1 kor., Goldstein Mór 1 kor., Sémhann Lajos 1 kor., Hornyák Andrásné 1 kor., Bálint Imréné 1 kor., Rifs Miklósné 1 korona, Kondor Károly 1 kor., Szabó Géza 1 kor., Kocsis Imre 1 kor., Kozák Sándor 0.40 fill., Fogadják a rendező bizottság nevében hálás köszönetemmet.

Fridvalszky Rezsőt
biz. elnök.

A murányi Vénus.

Századok óta híres Széchy Márta a bübajos házas magyar asszony, a murányi vár tündér szép urnője.

Gyöngyössy István énekelte még legelőször s Petőfi Sándor is halhatatlanitá Dóczy Sándor pedig szindarabot írt róla, úgy Jókai Mór is.

Most azt kutatják, hol porlik a bübajos asszony remek teste . . .

A murányvári sírbolt nem volt Vesselőnyinek, sem a Murányi Vénusznak temetkező helye.

A Széchyiek temetkező helye Felső-Lidván volt, oda akarták temetni Széchy Máriát is, ki azonban meghagyta végrendeletében, hogy Kőszegen, az akkori jezsuiták, mai bencések templomában temessék el. Hat hónapig tanakodtak rajta halála után, hogy hova temessék, de végre csakugyan eleget tettek említett kívánságának.

Meghalt 1679 július 28-ikán, eltemették szeptember 20-ikán.

A templomhajó közepén van a nagy sírboltokaió lap, melyen Széchy Mária cimere is látható. A 70-es években Chernel István, Kőszeg város történelmének kutatója felnyitatta a Murányi Vénusz sírját, de csak a koporsót tartó veszlábakat találta épen.

Széchy Mária porai szétomlottak, koporsójával egyetemben. Múltán szegényen halt meg, egyszerű fakoporsóba temették, mely elporhadt . . .

A szép asszony a költészetben örökké él, de pora már az anyaföld porával egybeolvadt.

CSARNOK

Ha majd itt lesz.

Ha majd itt lesz, a kit várok,
Ha majd velem erre járok,
Szellő rázz meg, lassan rázz meg,
Minden kis virágot,
Harmatos faágat.

Hogy mikor jön erre felé,
Virág hulljon lába elé,
A harmat meg a hajára,
Fekete szemére . . .
Én meg a keblére!

Bérenczéri Dezső.

Ex Sparta.*

(A Tisza fiukról.)

Tévesen nevezik Debreczent kálvinista Rómának. Puritán egyszerűsége, mely sokszor a ridegségig kiszögletesedik, inkább Spártára emlékeztet.

Ennek az alma mater-nek soha ki nem apadó kebléből szitták magukba nemzedékeken keresztül a magyar tudomány lelkét a Tisza-fiuk.

Nevelőjük volt Géresi Kálmán, most debreczeni tankerületi főigazgató.

Istvánnal nem sok baja akadt, mert az mindenkor minta-gyerek volt, hanem Kálmán öccsében félreismerhetetlenül mutatkoztak a nagyuri hajlam, tulságos önértzet jelei.

Ez ellen küzdött a puritán kálvinista Pestalozzi okokkal, sőt — ha igaz a híre — olykor botokkal is.

Igy esett egyszer, hogy valami uras cslny miatt épp oly alaposan elnadragolta a nevelő ur a kis Tisza Kálmánt, mint akár-mely más, bűnbán talált közönséges emberfiát.

Az ezen exekuczióval járó természetes sivalkodásra ijedten rontott be a tanuló-szobába a kegyelmes grófnő, a mama:

— Az istenért, édes Géresi, mit csinál a fiammal?

— Verem ki belőle a Dégenfeld-szuszt.

Persze. ezt semmiféle mama se hagyja annyiban s a crimen laesae a kegyelmes apa legfőbb itélőszéke elé került, a ki a panaszos anyának sürű pislogással a kék pápaszem mögött, ilyenforma spártai igazságot szolgáltatott:

— Hadd csak, lelkem. Ez a Géresi igen okos ember s biztosan nem törí esontját a gyerekeknek.

Es sogy a spártai nevelés jó nyomon járt, arra rá jött később maga a grófnő is.

Évekkel ezután, mikor már a kis Kálmán nagyocská diákká serdült, a nagy vakáció végén éppen indult befelé a kollégiumba.

A hintó elő áll, a diák kényesen felült a bakra, hogy maga hajtsa Váradig a honi nevelt fizáncoló négyest. mikor egyszer megszólal a hátulsó ülésen a kegyelmes asszony!

— Kálmán, elbucszott Vánkujtól?

(Ez a Vánkuj afféle régi rossz a gentri udvaron. A grófnő kocsisa volna, de anuyira rabja a pálinkának, hogy ha másnap reggel

A „M. N.” vasárnapi számából vesszük Lipcsey Adámuak ezen ötletes jellegzetességgel megírott tárczáját.

kezébe kell adnia a gyeplőt, hát előtte való este magánzárkába kel csukni, hogy leszíjja magát.)

— Nem én! — hangzott a hetyke válasz.

— Ugy? De két hóuapig jó volt lovat hajtani... száljon le és bucsuzék el.

Es a kis gróf (mert akkor már az volt leszállott, odament a másik hintó bakján fészkelő részeges vén oláh kocsihoz.)

— Isten áldja meg Vánkuj!

Vánkuj meg békékre kapva a gyeplőt, a jobbját lenyujtotta kis urának:

— Isten áldja meg, Kálman urfi.

Es a kik ismerik az ifju Tisza Kálman grófot, bizonyoságot tehetnek, hogy sohasem vallotta kárát a spártai nevelésnek.

Már a család szemefényének, Istvánnak, mint afféle jól megkompromitált egyéneknek, nem akadt ügye baja semmiféle nevelési rendszerrel egészen katona koráig.

Hanem itt ugyancsak meggyűlt a dolga a kiképző altisztjeivel, nagybajuszos, három kapitulációs Lukács őrmesterrel.

Ez a vén huszár sehogyse bírte elviselni hogy egy hivatalból nyalka huszárönkéntesnek sose ragyog forsiftmésszig a csizmája.

Már pedig Tisza István huszárönkéntesnek se volt gigerli s mindig többet törődött a feje, mint a lába fényével, a puczóváló masha se volt valami katonásan lelkiismeretes férfiú s ilyenformán megesett, hogy olykor vöröslött a csizmája orra, a suvix fogyatékossága mián.

Lukács őrmester, a ki nagy katona és titkon nagy negyvennyolczas politikus vala, azonban annyit mégis fölért ököllel, hogy a magyar miniszterelnök fiát nem illik komisz bundás-sorban lepocskendálni, hogy mégis eleget tegyen a fegyelemnek is, meg a saját egyéni politikai érületének is, ehhez az ártatlan furfanghoz folyamodott egyszer.

Reggeli rukuláskor kiszólitja sorból István urat:

— Onkéntes Tisza kilépni!

Aztán hirtelen áttekintéssel kiszemelt egy hozzá formás közhuszárt.

— Közlegény Mózes, kilépni!

Vége köv.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatöszede.

Weisz József budapesti terménybizományi cég — jelentése.

Debreczen, Február 20.

Készáru változatlan

Okt. buza	7 64 - 65
Okt. rozs	7 73 - 47
Októberi zab	5 06 - 07
uj tengeri 1899	5 09 - 10

Zene-estélyek.

A Bika kávéházban szerda: Rác Károly szombaton: Magyar Testvérek vasárnap: Veress Tóni.

A „Balaton“ kávéházban hetenkint kétszer Csütörtökön és Vasárnap csigányzenekák játszik.

Az „Angol Királyné“ kávéházában Kedden este Magyar Testvérek. Csütörtök és Péntek este Rác Károly. Vasárnap felváltva Rác és Magyar Testvérek tartanak zene-estélyt.

A „Központi kávéházban“ naponta felváltva Rác Károly és Magyar Testvérek zenekara játszanak.

A „Magyar-király“ kávéházban Kedden és Csütörtökön felváltva Rác Károly és Kiss Béla zenekara tart zene-estélyt. Szombaton este a helybeli 39-ik gyalogezred zenekara játszik.

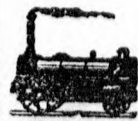
Corsó-kávéházban zeneeste hetenkint 3-szor. Hétfőn Magyar Testvérek, Szerdán Kis Béla és csütörtökön Rác Károly zenekara játszik.

Vasuti menetrend

Érvényes 1899. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.13	délután	
P.-Ladány	8.15 este	Személyvonat	9.4.	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.1	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.	reggel	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyháza	5.22 reggel	Személyvonat	1	délután	
M.-Sziget	3.— reggel	Személyvonat	9.50	délelőtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	6.46 este	Gyorsvonat	11.18	éjjel	
Szatmár	8.20 este	Tv. sz. sz.	12.46	éjjel	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonat	11.26	délelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	délután	
Szerencs	7.— este	"	10.30	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt	
Tisza-Füred	4.16 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	8.35 reggel	Vegyesvonat	10.43	délelőtt	
N.-Léta—Vértes	4.21 délután	"	6.15	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután	

* Min en kedden.
**Csak Tisza-Füredig

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul onnan	
P.-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.05	reggel	
P.-Ladány	5.14 reggel	Személyvonat	4.06	reggel	
Budapest	8.36 délután	Személyvonat	9.15	délelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár	7.51 reggel	Személyvonat	4.—	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Királyháza	6.45 este	Személyvonat	1.22	délután	
M.-Sziget	8.56 reggel	Gyorsvonat	4.50	reggel	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.50	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.21 délután	Személyvonat	9.07	délelőtt	
Szerencs	7.55 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyes vonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délelőtt	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30		
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.43 délután	"	11.35	délután	

